

blev gjort med de andre Landsdele, hvad det skulde være. Altsaa denne Henlæggelse til Gøheimestatsraadet fandt Sted for at give en Sikkerhed, og den gik hovedsagelig ud paa, ikke om de paaagjældende Sager stod opregnede, — derom var der ingen Tvivl —, men om de efter Sagens Natur vare fælles eller ikke. See, det er altsaa Anliggendets Natur som fælles eller ikke fælles, der fra Først af har været det Ledende, det er ikke om en Løs Titel, men det er om en Virkelighed, at der her er Spørgsmaal. Naar man vil gaae ind paa en nærmere Undersøgelse, kan man snart see, at dersom man ikke forklarer dette Forhold saaledes, vil Grundloven af 18de November 1863 ikke kunne forstaaes. For at kunne forstaae Titlen af denne Grundlov, maa man først læse § 19. I den ene Sætning af denne Paragraph, hvis Betydning jeg her har givet Dem, gives Reglen for, hvorledes man skulde forstaae alle Steder, hvor der ikke er Tale om „Fællesanliggender“, men om „Fællesstabet“ og „Fælles“; thi det betyder noget Andet end de egentlige Anliggender, og man vil finde, at disse Udtryk „Fællesstab“ og „Fælles“ benyttes paa mange og vigtige Steder. Det vilde være besynderligt, at det skulde hedde om Kongen: Han har den højeste Myndighed over Monarchiets Anliggender, som ikke udtrykkelig ere nævnte som særlige, thi vi have da Lov til at sætte een Bestemmelse af Gjenstanden istedetfor en anden, men Enhver vil kunne see, at denne Bestemmelse, sat ind i Loven, vilde gjøre den i høj Grad ubrugelig. Det er altsaa aldeles ingen Definition, der her er given; fælles er det, som efter sin Natur er fælles, og for at der kan være Fællesstab i Anliggender, kræves det, at der maa være flere sammen om disse Anliggender; dette er det danske Monarchies Lov. Paa denne Maade haaber jeg, at De idetmindste vilde blive opmærksomme paa, at „Monarchiet“ i vor Betydning omfatter visse Landsdele, at „fælles Anliggender“ ikke er en Titel, men en virkelig Benævnelse for de Anliggender, der angaae Fællesstabet og som tabe deres hele Betydning, naar Fællesstabet er forbi, og at selvfølgelig Forsatningen for Kongeriget Danmarks og Hertugdømmet Slesvigs Fællesanliggender ikke kan have nogen Betydning længer, efter-

som der hverken er det Monarchi, som Forsatningen omtaler, eller de Fællesanliggender, som derunder ere henlagte. At den samme Betragtningssmaaade ogsaa har foretvævet den kongelige Regjering, som var tilstede i 1864, fremgaaer tydeligt af en Forespørgsel, som fandt Sted, den 15de August. Landsthingsmedlemmet Lehmann spurgte: „Erkjender Regjeringen, at Rigsraadets constitutionelle Myndighed, overensstemmende med Grundloven af 18de November 1863 i alle de samme underlagte Anliggender vedbliver at bestaae, uanset det territoriale Omraade for dets Virksomhed ved ulukkelige Begivenheder maatte vorde indskrænket, indtil der med Rigsraadets forfatningsmæssige Samtykke maatte foregaae en Forandring med Hensyn til denne dets Myndighed?“ Dertil svarede Ministeriet: „Da Rigsraadets constitutionelle Myndighed i alle Fællesanliggender er betinget af den constitutionelle Forbindelse mellem Kongeriget og Hertugdømmet Slesvig, saa kan Regjeringen ikke erkjende, at der, saafremt denne constitutionelle Forbindelse ophører, kan tilkomme det for Danmark-Slesvig nu bestaaende Rigsraad den af Interpellanten for samme postulerede Myndighed“. Det er den samme Betragtningssmaaade, som jeg i dette Dieblik gjør gjældende, og den er efter min Overtydning saa rigtig og klar, at ethvert yderligere gaaende Spørgsmaal var urigtigt. Havde man handlet derefter umiddelbart efter Freden, da skulde man have været langt videre fremme i det Hele, sandsynligvis ogsaa i Forsatningsspørgsmaalet; under enhver Omstændighed vilde vi da have været meget bedre stillede, end vi nu ere. Jeg kan ogsaa holde mig til Kongens aabne Brev. Da Freden var sluttet, udslede Kongen under 16 Novbr. et aabent Brev til sine Undersaatter, hvori han meddeelte dem Fredens Følger; dette aabne Brev lyder saaledes: „Vi Christian den Niende“ etc. „Gjøre vittetligt: Det Nar, som er forløbet siden vi besteg Danmarks Throne, har været opfyldt af de tungeste Prøvelser for Os og Eder. Haabløs maatte Kampen fra første Færd vise sig; naar ikke fremmed Bistand opveiede den Overmagt, som Tallet og Krigsmidlerne gavede vore Modstandere. Denne Bistand blev Os ikke tildeel, og under